

HİTİT
ÜNİVERSİTESİ

Birim İç Değerlendirme Raporu (BİDR) Yazım Kılavuzu

Stratejik Yönetim ve
Kalite Ofisi

GİRİŞ

Üniversitelerin kalite güvence sistemlerinin yönetimi ve geliştirilmesi ile kurum ve program akreditasyonlarının sağlıklı şekilde yürütülebilmesindeki önemli araçlardan biri kurum tarafından yapılan öz değerlendirme faaliyetleridir. Yükseköğretim kalite politikaları kapsamında 2015'te kurulan Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun (YÖKAK) da talimatları ve kılavuzluğu doğrultusunda, her yıl, bir önceki yılı değerlendirmek üzere Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR) hazırlanmaktadır. KİDR, ilgili yönetmelikte "Yükseköğretim kurumunun; eğitim-öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı faaliyetleri ile idari hizmetlerine ilişkin kalite güvencesi süreçlerini izlemek amacıyla yükseköğretim kurumu tarafından her yıl bir önceki yıla ilişkin hazırlanan raporu" ifade etmektedir. Tüm üniversitelerin hazırladıkları raporlar YÖKAK internet sayfasında kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Bu raporun hazırlanması sürecinde, bütünlüklük veri takip ve kalite sistemlerinin kullanılmasıyla yetinilmemekte, birimlerden konuyla ilgili geri dönüşler de derlenmektedir. Bunu kolaylaştıracak bir yöntem olarak pek çok üniversite KİDR yazım sürecinde birimlerinden, kendilerini değerlendirecekleri Birim İç Değerlendirme Raporları (BİDR) talep etmektedir. Bu raporlar YÖKAK tarafından paylaşılan KİDR Kılavuzu'na (https://www.yokak.gov.tr/documents/national-doc/KIDR_Haz%C4%B1rlama_K%C4%B1lavuzu_3.2.1_yeni.pdf) paralel olarak oluşturulmuş bir kılavuz yardımıyla hazırlanmaktadır. İncelemekte olduğunuz bu kılavuz da aynı işleve sahiptir. Birimlerimizin KİDR sürecine katkı vermelerini sağlamanın yanında, kalite kültürünün ve süreç yönetiminin içselleştirilerek kurum genelinde yaygınlaştırılmasını da beraberinde getirecek olan BİDR yazım sürecinin, biriminiz tarafından sahiplenilmesi önemlidir. BİDR yazım sürecinin nitelikli çıktı verecek şekilde yürütülmesi Kurumsal Akreditasyon sürecinin sağlıklı yürütülmesi için de bir zorunluluktur.

Birim İç Değerlendirme Raporu (BİDR) Nedir?

BİDR, birimlerin kendi faaliyetlerini YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarındaki alanlara göre değerlendirdikleri ve bu alanlarda olgunluk düzeylerini puanladıkları bir rapordur. Kurum iç değerlendirmesi için geliştirilmiş olan söz konusu anahtarın birimlere uyarlanmasıyla elde edilen BİDR de, “Liderlik, Yönetişim ve Kalite”, “Eğitim ve Öğretim”, “Araştırma ve Geliştirme” ile “Toplumsal Katkı” başlıkları olmak üzere 4 başlık altında toplam 14 ölçüt ve 46 alt ölçüt esas alınarak hazırlanacaktır. Bu ölçütlere dair değerlendirme yapılırken, kılavuzda görülecek olan açıklama ve kanıtların dikkate alınması gerekmektedir.

Rapor hazırlanırken dikkat edilmesi gereken 4 husus bulunmaktadır (Bu hususların tamamı için öncelikle KİDR Kılavuzunu ve/veya sistemdeki her alt ölçüt için hazırlanmış olan açıklama dosyalarını inceleyiniz):

1

İlgili alt ölçüt hakkında açıklamanın anlaşılması

2

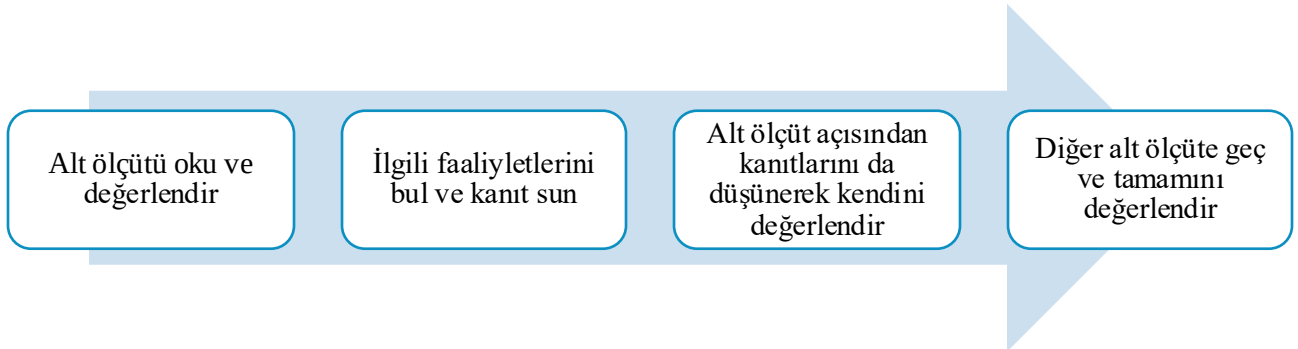
Gerçekçi ve belgeye dayalı kanıt sunulması

3

Değerlendirmenin gerçekçi bir şekilde puanlanması

4

İlgili bilgilerin sisteme eksiksiz girilmesinin sağlanması

Ek 1’de, “Başlık, Ölçüt ve Alt Ölçüt Örneği Tablosu” verilmiştir. İlgili tabloda görüldüğü üzere ölçüt ve alt ölçütler B, B.3., B.3.5. biçiminde kademelendirilmiştir. Örnekteki B.3. ölçütü Öğrenme Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri başlığıyla ilgilidir. Onun unsurlarından biri olarak görülen, Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler ise B.3.5 biçiminde alt ölçüt olarak tanımlanmıştır. Birimlerimizin yapacakları asli iş, bu ölçüt kademelenmesini de esas alarak ve rapordaki tüm ölçütlerin bir bütün olduğunu gözden kaçırarak, kendi faaliyetlerini bu alt ölçütlere göre değerlendirmeleridir.

Tablodan görüleceği üzere soldaki sütun, alt ölçüt hakkında bilgi vermektedir. Örnekte alt ölçüt için kültürel ve sportif faaliyetlere verilen mali ve mekânsal destekler, bu faaliyetlere dair idari yapılanmalar, gerçekleştirilen faaliyetler ve bu faaliyetlerin iyileştirilmesi kıstas olarak sunulmaktadır.

Tablonun sağ sütununda hem olgunluk düzeyinin belirlenmesindeki puantaj mantığı hem de örnek kanıtlar sunulmaktadır. BİDR hazırlanırken alt ölçüt ile ilgili bu üç hususun okunarak anlaşılması önemlidir. Konunun ve alt ölçütün net olarak anlaşılması, gösterilecek kanıtları ve olgunluk düzeyi değerlendirme aşamasını belirleyecektir.

Özetlenirse, birim tarafından yapılacak olan, başlığın açıklamasını ve örnek kanıtları inceledikten sonra birimin konuyla ilgili faaliyetlerini ele almak, ilgili olan faaliyetleri kanıtlarıyla birlikte değerlendirmek ve kendi durumunu (olgunluk düzeyini) puanlamaktır.

Örnek Gösterilebilir

5

İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.

Planlama, Uygulama, Kontrol Etme ve Önlem Alma

4

Kurumun genelini kapsayan uygulamaların sonuçları izlenmekte ve ilgili paydaşların katılımıyla iyileştirilmektedir.

Planlama ve Uygulama

3

Kurumun genelini kapsayan uygulamalar bulunmaktadır ve uygulamalardan bazı sonuçlar elde edilmiştir. Ancak bu sonuçların izlenmesi yapılmamakta veya kısmen yapılmaktadır.

Planlama

2

Planlama (tanımlı süreçler) bulunmakta; ancak herhangi bir uygulamaya bulunmamakta veya kısmi uygulamalar bulunmaktadır.

Çalışma Bulunmamaktadır

1

Planlama, tanımlı süreç veya mekanizmalar bulunmamaktadır.

Kanıtlar Nasıl Gösterilmeli?

BİDR sürecindeki en kritik noktalardan biri, ilgili kanıtların tespit edilmesidir. Programların akreditasyon süreçlerinden de aşına olunan “kanıt hazırlama” burada da önemlidir. Kılavuzda gösterilen kanıt örneklerine benzer kanıtların raporda sunulması gerekmektedir. İlgili kanıtlar paylaşılmalı ancak kanıtlar gerçekçi ve konuyla doğrudan ilişkili olmalıdır. Diğer deyişle “kullanılan kanıtlar, ilgili alt ölçütü desteklemeli ve örtüşmelidir.” Birimin yapmadığı etkinliklerle ilgili kanıt üretmeye çalışması özdeğerlendirmenin gerçekçi olmamasıyla sonuçlanacaktır.

Kanıt olarak eklenecek materyal, internet bağlantısı(link), fotoğraf, belge gibi farklı tür ve formatlarda olabilir.

- Kanıt eğer internet bağlantısı olarak verilebiliyorsa bu yöntem tercih edilmelidir.
- Eğer bağlantı olarak verilemeyecekse, örneğin yayımlanmamış bir fotoğrafısa, jpeg gibi bir görsel formatındaysa, dosya adı ilgili alt ölçütü işaret edecek biçimde, numaralandırılarak veya açıklanarak (örnek: “B.3.5-kanıt-1”, “B.3.5 için kanıt-2” biçiminde) kalite@hitit.edu.tr adresine e-posta ile topluca gönderilmelidir.
- İnternet bağlantısı biçiminde olmayan kanıtlar da aşağıdaki görselde gösterildiği üzere kanıtlar kısmına yazılmalıdır.
- Kanıt olarak sunulan belge uzun bir metinse veya mevzuatsa açıklamada sayfa veya madde numarası verilmelidir.

Kanıt sunma hususunda önemli olan husus, kanıtın konuyla ilgili olması ve hangi alt ölçüte ait olduğunun net olarak gösterilmesidir. Aşağıdaki görsel kanıt girişlerinin nasıl yapılacağını göstermektedir.

HEP

Hitit Üniversitesi

Eylem Planı Programı

Değişimler

Eğitimler

Etkinlikler

Personeller

Programlar

Tezler

Öneriler

Personel Link Bilgileri

Projeler

Eylem Değişim Talepleri

Bidr

A.4.1. İç ve Dış Paydaş Katılımı

Açıklama

Uygulama/etkinlik

İç ve Dış paydaş toplantıları

Kanıtlar

<https://iibf.hitit.edu.tr/tr/iktisat/haberler/2024/12/25/akreditasyon-calismalari-kapsaminda-corum-ticaret-ve-sanayi-odasi-ziyaret-edildi>
<https://iibf.hitit.edu.tr/tr/iktisat/detay/ic-ve-dis-paydaslarimiz>
<https://iibf.hitit.edu.tr/tr/sbky/Haberler/2024/12/26/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-bolumu-corum-valiligine-ziyaret-gerceklestirdi>
<https://iibf.hitit.edu.tr/tr/isletme/detay/dis-paydaslarimiz>
<https://iibf.hitit.edu.tr/tr/sbky/Haberler/2024/12/26/siyaset-bilimi-ve-kamu-yonetimi-turkce-ve-ingilizce-1-2-3-ve-4-sinif-ogrencilerine-yonelik-olarak-bilgilendirme-toplantilari-gerceklestirildi>
<https://iibf.hitit.edu.tr/tr/maliye/Haberler/2024/12/12/ogrenci-bolum-degerlendirme-toplantilari-gerceklestirildi>
Fakülte Kurulu Kararı (A.4.1, Kanıt-2, e posta ile gönderilmiştir)

Açıklama

Fakültemiz bölümleri tarafından yapılan dış paydaş ziyaretleri, iç paydaş toplantıları, paydaş listeleri kanıt olarak sunulmuştur.

Olgunluk Düzeyi

1

2

3

4

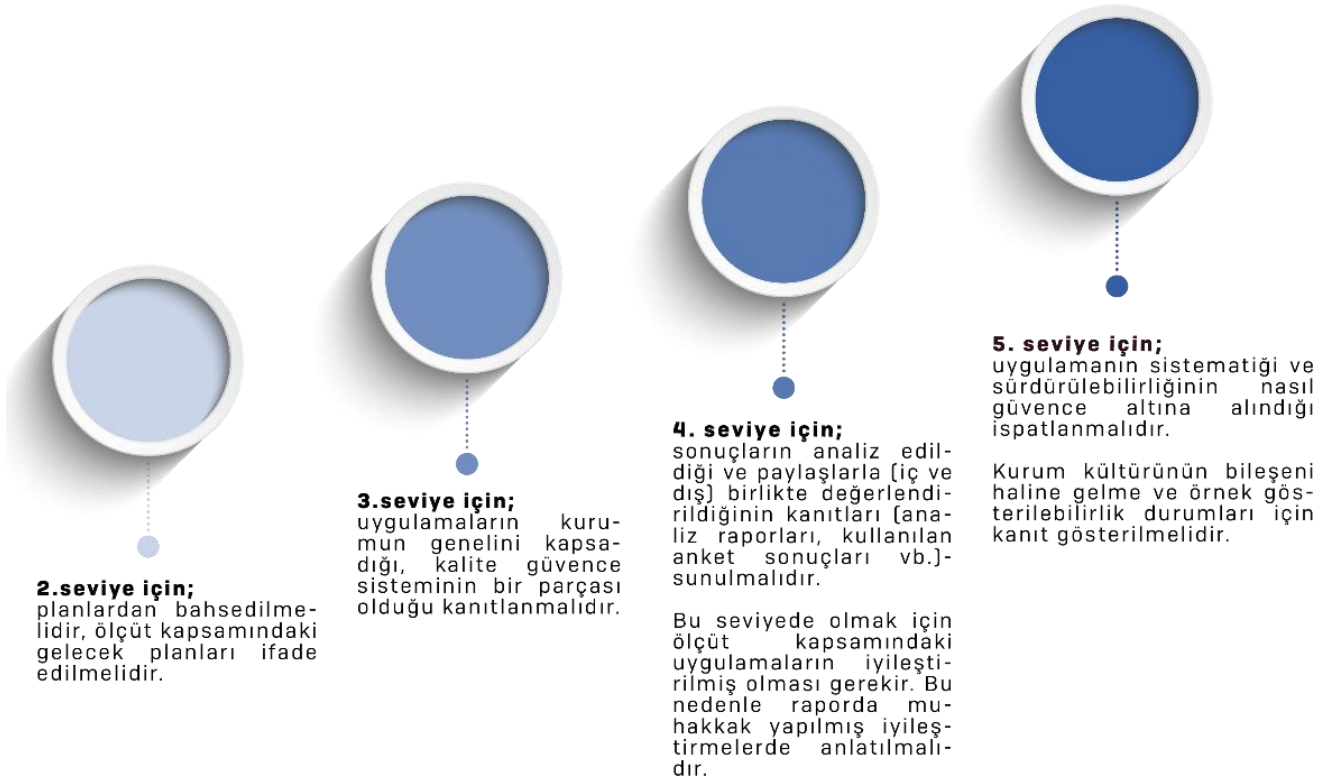
5

Olgunluk Düzeyi Nasıl Tespit Edilmeli?

Değerlendirme / puanlama sürecinde ilgili ölçekte bahsedilen hususa odaklanılmalı, kanıtlar da bu hususlara göre düşünülmelidir. BİDR, birimin ilgili alandaki olgunluk düzeyinin yine birim tarafından değerlendirilmesi ve kendi durumunu kanıtlarıyla birlikte tespit etmesi işlevini üstlenmektedir. Görselde de gösterildiği üzere 1-5 arasındaki olgunluk düzeylerinin belli ölçütlere göre değerlendirilmesi gerekmektedir. Puanlamada esas alınan temel husus, herhangi bir politika veya faaliyette PUKÖ döngüsünün tamamlanmasına dayanmaktadır. Bahsedilen olgunluk düzeyleri genelleştirilerek şöyle özetlenebilir:

1. İlgili alanda hiç faaliyet olmadığını,
2. Konuyla ilgili tanımlanmış süreçler veya planlamalar olduğunu ancak uygulamaya geçilemediğini/kısmen uygulanabildiğini,
3. Kimi uygulamaların bulunduğunu ancak sonuçların takip edilmediğini,
4. Birim genelinde uygulandığı ve iyileştirmeler yapıldığını,
5. İçselleştirilerek sistematik olarak uygulandığı ve diğer birimlere örnek olarak gösterilecek uygulamalar bulunduğunu işaret etmektedir.

Olgunluk düzeyinin değerlendirilmesi ile ilgili aşağıdaki görsel fikir verici olsa da bu konuda ayrıntılı bilgilendirme için YÖKAK tarafından yayımlanan KİDR Hazırlama Kılavuzu'ndaki açıklamalardan yararlanılması gereklidir. Kılavuzda her alt ölçüt için, olgunluk düzeyinin nasıl tespit edileceğine dair açıklamalar geliştirilmiştir, örnek alt ölçüt tablosundan görülebilir.

Yukarıda paydaş katılımıyla ilgili olarak HEP sisteminden oluşturulan görseli/örneği bu açıdan ele alabiliriz. KİDR Kılavuzu incelendiğinde, iç ve dış paydaş katılımına dair açıklamada “karar alma, yönetim ve iyileştirme” faaliyetlerine katılımlar tarif edilmektedir. Bunun ispatı olarak örnek olması amacıyla eklenen kanıtlar, uygulamalar bulunduğunu ancak iyileştirme faaliyetlerinin olmadığını göstermektedir (Burada bu kanıtların sadece örneklemek için alındığını birimimizin iyileştirmeye dönük faaliyetleri bulursa da örnek verirken puanlama hususunu netleştirmek için bunların kasten dahil edilmediğini belirtmek gerekir). Yine kılavuzdan olgunluk düzeylerine bakıldığında, puanlamanın mevcut kanıtlarla 3 ile 4 arasında kalacağı anlaşılmaktadır. Kılavuza göre 3. olgunluk düzeyi, “Tüm süreçlerdeki PUKÖ katmanlarına paydaş katılımını sağlamak üzere Birimin geneline yayılmış mekanizmalar bulunmaktadır”; 4. olgunluk düzeyi ise “Paydaş katılım mekanizmalarının işleyişi izlenmekte ve bağlı iyileştirmeler gerçekleştirilmektedir” biçiminde tarif edilmiştir. Yalnızca mevcut kanıtlar ele alındığında olgunluk düzeyinin 3 olarak tespit edilmesi uygun olacaktır. Ancak paydaş katılımıyla alınan kararlar, yapılan iyileştirmeler ve yürütülen uygulamaların varlığı kanıtlanırsa olgunluk düzeyi 4 olarak tespit edilebilir. 5. olgunluk düzeyine erişebilmek için ise bu etkinliklerin tarif edilmiş, standardize edilmiş, belli bir sistematığa bağlanmış, kısaca içselleştirilmiş ve istikrarlı olarak uygulanıyor olması gerekmektedir. Bu kısmın raporlanmasında KİDR Kılavuzundaki örnek kanıtların, olgunluk düzeylerine dair o alt ölçüt için tarif edilen açıklamaların ve ilgili etkinliklerin birim geneline yayılıp yayılmadığının değerlendirilmesi önem kazanmaktadır.

Yukarıda da belirtildiği üzere KİDR sürecinde toplam 46 alt ölçüt yer almakta olup dağılımları ekte tablolaştırılmıştır (Bkz, “başlık, ölçüt ve alt ölçütler” tablosu). İç değerlendirme sürecinin bütüncül değerlendirme mantığı gereği her birimin tüm alt ölçütlerde geri dönüş yapmaları beklenmektedir. Tüm açıklama, örnek kanıtlar ve dereceli değerlendirme ölçütleri KİDR Hazırlama Kılavuzu’nda gösterilmektedir. Lütfen, raporunuzu yazarken ilgili kılavuzu veya ondan türetilmiş olan HEP (BİDR) sistemindeki açıklama sekmelerini esas alınız. BİDR hazırlama sürecinin birimde yer alan bölümlerin/programların katılımlarıyla hazırlanması daha isabetli bir raporlama sürecini beraberinde getirecektir.

Birim İç Değerlendirme Raporu sisteme nasıl girilmeli?

Yukarıda kısaca tarif edilen usule uygun olarak hazırlanması beklenen raporlar doğrudan HEP sistemine girilecektir. Birimlerimizin BİDR’lerini sisteme girmek üzere **birim HEP sorumluları** yetkilendirilmiştir. Birim sorumlularımızın, veri girişlerini yapmadan önce, birimlerimizle paylaşılan bu kılavuzu ve sistemdeki BİDR sekmesini incelemeleri önerilir.

B.3. Öğrenme Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri

	1	2	3	4	5
B.3.5. Sosyal, kültürel, sportif faaliyetler Öğrenci toplulukları ve bu toplulukların etkinlikleri, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerine yönelik mekân, bütçe ve rehberlik desteği vardır. Ayrıca sosyal, kültürel, sportif faaliyetleri yürüten ve yöneten idari örgütlenme mevcuttur. Gerçekleştirilen faaliyetler izlenmekte, ihtiyaçlar doğrultusunda iyileştirilmektedir.	Kurumda uygun nitelik ve nicelikte sosyal, kültürel ve sportif faaliyet olanakları bulunmamaktadır.	Sosyal, kültürel ve sportif faaliyet olanaklarının yaratılmasına ilişkin planlamalar bulunmaktadır.	Kurumun genelinde sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler erişilebilirdir ve bunlardan fırsat eşitliğine dayalı olarak yararlanılmaktadır.	Sosyal, kültürel ve sportif faaliyet mekanizmaları izlenmekte, ihtiyaçlar/talepler doğrultusunda faaliyetler çeşitlendirilmekte ve iyileştirilmektedir.	İçselleştirilmiş, sistematik, sürdürülebilir ve örnek gösterilebilir uygulamalar bulunmaktadır.
Örnek Kanıtlar • Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin planlanması ve yürütülmesine ilişkin kanıtlar • Yıl içerisinde öğrencilere yönelik yıllık sportif, kültürel, sosyal faaliyetlerin listesi (Faaliyet türü, konusu, katılımcı sayısı vb. bilgilerle) • Faaliyetlerin erişilebilirliği ve fırsat eşitliğini gözettiğine dair kanıt örnekleri • Faaliyetlerin çeşitliliği ve paydaş geribildirimlerinin göze alındığını gösteren kanıtlar • Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin izlenmesine ilişkin araçlar, izleme raporları, iyileştirme ve çeşitlendirme kanıtları • Standart uygulamalar ve mevzuatın yanı sıra kurumun ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiği özgün yaklaşım ve uygulamalarına ilişkin kanıtlar					

KİDR BAŞLIK, ÖLÇÜT VE ALT ÖLÇÜTLERİ	
<u>A-LİDERLİK, YÖNETİM VE KALİTE</u>	<u>B- EĞİTİM ÖĞRETİM</u>
<i>A.1. Liderlik ve Kalite</i>	<i>B.1. Program Tasarımı, Değerlendirmesi ve Güncellenmesi</i>
A.1.1. Yönetim Modeli ve İdari Yapı	B.1.1. Programların tasarımı ve onayı
A.1.2. Liderlik	B.1.2. Programın ders dağılım dengesi
A.1.3. Kurumsal dönüşüm kapasitesi	B.1.3. Ders kazanımlarının program çıktılarıyla uyumu
A.1.4. İç kalite güvencesi mekanizmaları	B.1.4. Öğrenci iş yüküne dayalı ders tasarımı
A.1.5. Kamuoyunu bilgilendirme ve hesap verebilirlik	B.1.5. Programların izlenmesi ve güncellenmesi
<i>A.2. Misyon ve Stratejik Amaçlar</i>	B.1.6. Eğitim ve öğretim süreçlerinin yönetimi
A.2.1. Misyon, vizyon ve politikalar	<i>B.2. Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme)</i>
A.2.2. Stratejik amaç ve hedefler	B.2.1. Öğretim yöntem ve teknikleri
A.2.3. Performans yönetimi	B.2.2. Ölçme ve değerlendirme
<i>A.3. Yönetim Sistemleri</i>	B.2.3. Öğrenci kabulü, önceki öğrenmenin tanınması ve kredilendirilmesi*
A.3.1. Bilgi yönetim sistemi	B.2.4. Yeterliliklerin sertifikalandırılması ve diploma
A.3.2. İnsan kaynakları yönetimi	<i>B.3. Öğrenme Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri</i>
A.3.3. Finansal yönetim	B.3.1. Öğrenme ortam ve kaynakları
A.3.4. Süreç yönetimi	B.3.2. Akademik destek hizmetleri
<i>A.4. Paydaş Katılımı</i>	B.3.3. Tesis ve altyapılar
A.4.1. İç ve dış paydaş katılımı	B.3.4. Dezavantajlı gruplar
A.4.2. Öğrenci geri bildirimleri	B.3.5. Sosyal, kültürel, sportif faaliyetler
A.4.3. Mezun ilişkileri yönetimi	<i>B.4. Öğretim Kadrosu</i>
<i>A.5. Uluslararasılaşma</i>	B.4.1. Atama, yükseltme ve görevlendirme kriterleri
A.5.1. Uluslararasılaşma süreçlerinin yönetimi	B.4.2. Öğretim yetkinlikleri ve gelişimi
A.5.2. Uluslararasılaşma kaynakları	B.4.3. Eğitim faaliyetlerine yönelik teşvik ve ödüllendirme
A.5.3. Uluslararasılaşma performansı	
<u>C- ARAŞTIRMA GELİŞTİRME</u>	<u>D. TOPLUMA KATKI</u>
<i>C.1. Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları</i>	<i>D.1. Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi ve Toplumsal Katkı Kaynakları</i>
C.1.1. Araştırma süreçlerinin yönetimi	D.1.1. Toplumsal katkı süreçlerinin yönetimi
C.1.2. İç ve dış kaynaklar	D.1.2. Kaynaklar
C.1.3. Doktora programları ve doktora sonrası imkanlar	<i>D.2. Toplumsal Katkı Performansı</i>
<i>C.2. Araştırma Yetkinliği, İş birlikleri ve Destekler</i>	D.2.1. Toplumsal katkı performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi
C.2.1. Araştırma yetkinlikleri ve gelişimi	
C.2.2. Ulusal ve uluslararası ortak programlar ve ortak araştırma birimleri	
<i>C.3. Araştırma Performansı</i>	
C.3.1. Araştırma performansının izlenmesi ve değerlendirilmesi	
C.3.2. Öğretim elemanı/araştırmacı performansının değerlendirilmesi	

HİTİT
ÜNİVERSİTESİ

Stratejik Yönetim ve Kalite Ofisi